

ציונות יהדות מוקרטת לדרך

"וַיֵּצֵאוּ יוֹסֵף וַיְמַלְאוּ אֶת כְּלֵיהֶם... וְלָתֵת לָהֶם צִידָה לַדֶּרֶךְ וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן..."

בראשית מב, 25

מזכיר ממונה

זאב ז'בוטינסקי

מוק זאב ז'בוטינסקי (ציון זכרו ופולחן), המש"ה-2005*

פרק א': מטרות החוק ויישומן

מטרות:

מטרתו של חוק זה להנחיל לדורות את חזונו, מורשתו ופועלו של זאב ז'בוטינסקי, לציין את זכרו ולהביא לחינוך הדורות הבאים ולעיצוב מדינת ישראל, מוסדותיה, יעדיה ודמותה בהתאם לחזונו הציוני.

יישום המטרות:

מטרתו של חוק זה יישמו בדרך של קיום יום זאב ז'בוטינסקי ופעילויות חינוכיות-ערכיות במוסדות המדינה, בצה"ל ובבתי הספר, מתן מלגות לתלמידים ומתן תמיכות למוסדות ציבור, הפועלים להגשמת מטרות חוק זה, לרבות באמצעות קיום פעילות בהר הרצל בירושלים, הכול לפי הוראות חוק זה.

פרק ג': יום זאב ז'בוטינסקי

אחת לשנה, בכ"ט בתמוז, יום פטירתו של זאב ז'בוטינסקי, יקום יום זאב ז'בוטינסקי; ביום זה -

1. יתקיים טקס זיכרון ממלכתי בקבר זאב ז'בוטינסקי בהר הרצל בירושלים;
2. במחנות צה"ל יוקדש זמן ללימוד פועלו וחזונו הציוני של זאב ז'בוטינסקי;
3. יתקיים בירושלים כנס לזכרו של זאב ז'בוטינסקי; הכנס יאורגן על ידי המועצה הציבורית; בכנס יידונו נושאים מעולם הציונות ברוח חזונו של זאב ז'בוטינסקי.

הכנסת תקיים דיון מיוחד לציון יום זאב ז'בוטינסקי במועדו או במועד סמוך.
חל כ"ט בתמוז בשבת, יקום יום זאב ז'בוטינסקי ביום א' שלאחריו.

ציון במערכת החינוך:

פעולות חינוכיות-ערכיות: מוסדות המדינה, צה"ל ובתי הספר יקיימו פעולות חינוכיות-ערכיות לקידום מטרותיו של חוק זה, לרבות קיום טקסים ופעולות חינוכיות ביום זאב ז'בוטינסקי, ולעניין בתי הספר ביום י"ב בטבת של כל שנה.

אריאל שרון

ראש הממשלה

ראובן ריבלין

יושב ראש הכנסת

משה קצב

נשיא המדינה

* התקבל בכנסת ביום י"ב באדר ב' התשס"ה (23 במרס 2005); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק - הכנסת 73, מיום כ"ז באדר א' התשס"ה (7 במרס 2005), עמ' 124.

בערכה זו שלושה נושאים חברתיים-לאומיים בהגותו של זאב ז'בוטינסקי, המעובדים כיחידות לימוד, המזמנות שיח בין הגותו של ז'בוטינסקי למקורות, לתפיסות רווחות ולאקטואליה.

מטרת על:

להנחיל לדור הצעיר את חזונו, את מורשתו ואת פועלו של ז'בוטינסקי.

מטרות:

1. להכיר את דמותו ואת פועלו של ז'בוטינסקי.
2. לזהות את תרומתו להגות הציונית ולעיצוב דמותן של החברה ושל המדינה.
3. להכיר את השקפת עולמו של ז'בוטינסקי בתחומים הבאים: התחייה הלאומית, הנוער והחברה וצדק חברתי.
4. לאפשר לתלמידים לנקוט עמדה בנושאים השונים.
5. לטפח יכולת השוואה בין טקסטים, יכולת הסקת מסקנות ויכולת נקיטת עמדה מנומקת.
6. לטפח כישורי עבודה בצוות ושיח עמיתים סביב טקסטים.
7. לטפח חשיבה ביקורתית בדיון בסוגיות ערכיות.

המלצות לדרכי הוראה - למידה:

- חשוב להתייחס לחוק יום הזיכרון לזאב ז'בוטינסקי, ובעיקר לסעיפים שהבאנו בדף זה.
- מומלץ מאוד לבקש מן התלמידים להכין סיכום קצר על חייו ופועלו של ז'בוטינסקי, ולהציג זאת בכיתה, לפני העיסוק בהגותו.
- אנו ממליצים להקדיש לאיש ופועלו כשלושה-ארבעה שיעורים, ולהרחיב בחומרי למידה נוספים.

ציוני דרך בחיי זאב ז'בוטינסקי

- 1880** נולד ב"ב בחשוון תרמ"א (17 באוקטובר) בעיר אודסה שבאוקראינה, להוריו יונה ז'בוטינסקי וחווה לבית זאק.
- 1897** פורסם מאמרו הראשון, נגד שיטת הציונים בבתי הספר.
- 1898** נסע לברן שבשווייץ ולרומא שבאיטליה ללמוד משפטים. באספת סטודנטים נקט בפעם הראשונה עמדה לגבי הבעיה היהודית, בהכריזו כי אם היהודים לא יעלו לארץ ישראל צפוי להם טבח בגולה. הוא אימץ את שם העט הספרותי 'אלטלנה'.
- 1899** נתפרסם שירו הראשון ברוסית, 'עיר שלום'.
- 1901** חזר לאודסה והחל לעבוד ככתב בעיתון 'אודסקיה נובוסטי'. הוצג לראשונה מחזה פרי עטו, 'דם', בתיאטרון העירוני של אודסה.
- 1902** נאסר על ידי המשטרה הצארית וישב 50 יום בכלא, בעוון החזקת חומר ספרותי בלתי חוקי. השתתף בהקמת ההגנה העצמית באודסה, עם מאיר דיזנגוף וקבוצת סטודנטים.
- 1903** נשלח כעיתונאי לקישינב בעקבות הפוגרום, שם פגש לראשונה את ראשי הציונים, ביניהם חיים נחמן ביאליק. הצטרף לתנועה הציונית ונשלח כציר לקונגרס הציוני ה-6, הקונגרס הראשון שנכח בו, והאחרון בהשתתפות בנימין זאב הרצל. נמנה עם מתנגדי תוכנית אוגנדה. בסוף השנה עבר לפטרבורג, והתחיל לעבוד במערכת הירחון הציוני 'יאברייסקיה ז'יזן'. בו-זמנית כתב בעיתונים רוסיים גדולים אחרים: 'נאשה ז'יזן' ו'רוס'.
- 1904** תרגם לרוסית את שירו של ביאליק 'משא נמירוב' (בעיר ההרגה).
- 1906** החל במאבק למען השפה העברית והקמת אוניברסיטה עברית בארץ ישראל. היה מועמד ל'דומה' (הפרלמנט הרוסי), אולם לא נבחר.
- 1911** ייסד באודסה הוצאת ספרים בשם 'תורגמן', שמטרתה תרגום יצירות מופת לעברית. במועצת המנהלים של ההוצאה ישבו מנחם אוסישקין, חיים נחמן ביאליק ויהושע רבניצקי.

- 1915** יזם הקמת צבא עברי בעת שהותו באלכסנדריה שבמצרים, שם פגש לראשונה את יוסף תרומפלדור. השתתף בהקמת גדוד המתנדבים הארץ-ישראלי, לאחר שהתברר כי הגדוד לא ייהפך לגדוד קרבי סדיר, אלא לגדוד עזר ששמו 'גדוד נהגי הפרדות'. נסע ללונדון על מנת לנהל מאבק מדיני לקידום רעיון הגדודים העבריים.
- 1917** התגייס כטוראי לגדוד העברי 'גדוד ה-38 של קלעי המלך', במסגרת הצבא הבריטי. ניהל את התעמולה והמאבק הציבורי לגיוס חיילים לגדודים.
- 1918** יצא כקצין לארץ ישראל ונלחם בחזית נגד הטורקים, פיקד על מבצע כיבוש מעברות הירדן. הצטרף לוועד הצירים ועמד בראש המחלקה הפוליטית.
- 1919** השתקע בארץ ישראל עם משפחתו. בשנה זו הקים את ארגון ה'הגנה'.
- 1920** התמנה לחבר במערכת עיתון 'הארץ'. הגן על ירושלים היהודית בפרעות תר"פ כמפקד ה'הגנה', נשפט ל-15 שנות מאסר ונכלא בכלא עכו, עם 19 חבריו. שוחרר לאחר גל מחאות בארץ ובעולם.
- 1921** הצטרף להנהלה הציונית בלונדון והיה ממייסדי קרן היסוד.
- 1923** התפטר מן ההנהלה הציונית, לאחר שהשתכנע שהיא ותרנית כלפי המדיניות הבריטית. נתמנה לעורך הראשי של השבועון הרוסי 'ראזסווייה'. פרסם את מאמרו 'קיר הברזל'.
- בשנה זו נוסדה בהשראתו בריגה שבלטווייה תנועת הנוער בית"ר - ברית יוסף תרומפלדור.
- 1925** ייסד את הצה"ר - הסתדרות הציונים הרוויזיוניסטיים.
- 1926** יצא לאור האטלס הגיאוגרפי הראשון בשפה העברית, בעריכת זאב ז'בוטינסקי ושמואל פרלמן.
- 1927** יצא לאור הרומן פרי עטו, 'שמשון'.
- 1929** שהה בחו"ל ונאסר עליו לשוב ארצה.
- 1933** ארגן תנועת חרם על גרמניה הנאצית. פעל לזיכויים של חבריו ד"ר אב"א אחימאיר, צבי רוזנבלט ואברהם סטבסקי, שנאשמו ברצח חיים ארלוזורוב.
- 1937 - 1939** קיבל על עצמו את תפקיד מצביא האצ"ל. התנגד לתוכנית החלוקה של ארץ ישראל שהציעה ועדת פיל. פעל בעלייה הבתלית לגאלית, היא 'עלייה ב'. ניהל משא ומתן עם ממשלת פולין על תוכנית פינוי מרצון של האוכלוסייה היהודית, עקב פרוץ מלחמת העולם השנייה ב-1 בספטמבר. הציע לראש ממשלת בריטניה להקים צבא יהודי בן 100 אלף איש שיילחם בכל החזיתות.
- 1940** יצא לארצות הברית, שם נפטר בכ"ט בתמוז ת"ש (4 באוגוסט). נקבר בבית הקברות על שם משה מונטיפיורי בלונדון איילנד.
- 1964** בכ"ט בתמוז תשכ"ד (9 ביולי), קוימה צוואתו ועצמותיו ועצמות רעייתו הועלו ארצה ונטמנו בהר הרצל בירושלים, לפי הוראת ממשלת ישראל בראשות לוי אשכול.
- 2005** בכנסת ישראל נחקק 'חוק זאב ז'בוטינסקי' להפצת מורשתו והגותו.

מתוך תאריכון מכון ז'בוטינסקי, <http://www.jabotinsky.org/hebsite/content/t2.asp?Sid=3&Pid=111>

מאמרים אלה הנאה רבה לאימוץ והוראת הנושא,

צוות המטה לאורטל ומרכז ישראל [שנהרי]